

URČI SPRÁVNE I/Y

Učiteľ rozdá žiakom kartičky, na ktorých sú slová s vynechaným písmenom i/y. Na základe správneho rozhodnutia sa žiaci dotknú buď hlavy (pri tvrdom y, lebo aj hlava je tvrdá), alebo krku (pri mäkkom i, lebo krk je ohybnejší, mäkší).

PÍSMENKOVÉ PRETEKY

Pod tabuľou na zemi sú uložené kartičky s rôznymi tvarmi písmen. Učiteľ vyberie dvojicu žiakov, ktorí sa postavia k poslednej lavici. Potom učiteľ napr. povie: „Dvihni nad hlavu malé písané c.“ Žiaci utekajú k tabuľi a zdvihnú nad hlavu kartičku so zadaným písmenom.

HĽADÁŠ A NÁJDEŠ

Žiaci súťažia v radoch. Každý rad dostane jedno písmeno (prípadne viac písmen, resp. slabiku). Po odštartovaní každý žiak v rade hľadá v triede veci, ktoré sa začínajú (resp. končia) daným písmenom. Nájdenu vec žiaci položia na prvú lavicu v rade. Za každú vec sa pripíše jeden bod.

BUBLINY

Každý žiak si z vrecúška vyberie kartičku so slabikou. Potom sa žiaci rozídu po triede. Po tlesnutí učiteľa sa spoja všetci, ktorí majú slabiku, napr. *ma*. Títo žiaci sa chytia za ruky do kruhu. Potom učiteľ povie inú slabiku a pochyťajú sa žiaci, ktorí ju majú.

KUKUČKA

Žiaci majú hlavu položenú na lavici a zakrytú rukami. Učiteľ určí, kedy žiaci zdvihnú hlavu (ak sa slovo začína, končí danou hláskou, ak patrí medzi školské potreby, zvieratá...). Potom učiteľ hovorí slová a pri správnom slove žiaci zdvihnú hlavu a povedia kuku.

TAJOMNÉ VRECÚŠKO

Učiteľ pripraví kartičky s písmenami, ktoré sa aj opakujú, a vloží ich do vrecúška. Každý žiak si vyžrebuje jedno písmeno a vymyslí slovo, ktoré sa daným písmenom začína/končí. Potom žiaci vytvoria skupinky na základe rovnakých písmen. Na záver sčítajú, koľko ktorých písmen bolo v tajomnom vrecúšku.

SPOZNAJ PÍSMENKO

Na tabuľi sú napísané písmená, ktoré žiaci už poznajú. Každému písmenu však chýba nejaká časť. Žiaci chodia postupne k tabuľi a dopisujú chýbajúcu časť a písmeno prečítajú. Môžu povedať aj slovo, ktoré sa daným písmenom začína.

BÚRKA

Na papierikoch sú napísané vybrané slová alebo slová, ktoré tvoria vetu. Prišla búrka a papieriky rozfúkala. Úlohou žiakov je usporiadať papieriky tak, aby spolu súviseli (napr. papieriky s vybranými slovami po danej obojakej spoluhláske, resp. so slovami, ktoré tvoria vetu).

POSÚVAME PÍSMENO

Učiteľ nakreslí na tabuľu vodorovné čiarky podľa počtu písmen v slove. Prvé písmeno napíše. Žiaci tvoria slová s daným písmenom na začiatku a s daným počtom písmen. Učiteľ postupne presúva písmeno na ďalšie miesta v slove a žiaci tvoria slová.

RÝCHLE NOHY, BYSTRÉ OČI

Žiakov rozdelíme na skupiny. Každá skupina si vyberie obrázok, ktorý upevníme na tabuľu. Na opačnej strane triedy sú kartičky s písmenami, ktoré si žiaci na pokyn učiteľa vyberajú podľa obrázka (napr. písmeno, ktoré je na začiatku pomenovania).

OTVOR „OČI“, KEĎ POČUJEŠ SPRÁVNU HLÁSKU

Žiaci položia na lavicu obe ruky – teraz sú to ich oči. Zatvorená päst znamená zatvorené oči, otvorená päst otvorené oči. Učiteľ hovorí rôzne slová. Žiaci otvoria „oči“, keď počujú vopred určenú hlásku v slove, resp. keď je hláska na začiatku, vo vnútri, resp. na konci slova. Obmena: Namiesto precvičovania rúk, sa môžu žiaci pri počutí hlásky postaviť. Keď ju v slove nepočujú, zostanú sedieť.

PÍSMENKOVÝ VLÁČIK

Učiteľ rozdá žiakom kartičky s písmenami. Potom chodí po triede a spieva pieseň *Zo stanice do stanice malý vláčik ženie sa*. Keď zastane, zapíska ako rušňovodič a povie: „Vlak zastal na stanici Bratislava.“ Žiaci, ktorí majú kartičky s písmenom B, sa pripoja za učiteľa. Jeden žiak je sprievodca a kontroluje, či sa ostatní pripojili správne. Vlak ide ďalej, všetci spievajú a napokon vlak zastane napr. na stanici Košice... Napokon sa pripoja všetci žiaci. Stanice môžu tvoriť len písmená, resp. slabiky atď.

REBRÍK

Učiteľ určí jedno písmeno. Úlohou každého žiaka je písať slová do tvaru rebríka, ktoré sa začínajú daným písmenom, pričom každé slovo má o jedno písmeno viac (začína sa slovom s jedným písmenom). Vyhrá ten, komu sa podarí správne napísať najviac slov.

KAMIENKOVÁ ABECEDA

Žiaci sú rozdelení do skupín po troch. Na koberci sú kamene, na ktorých sú napísané písmená. Žiaci z nich skladajú slová. Slová prečítajú a môže na ne utvoriť vety.

RETIAZKA ZO SLOV

Učiteľ povie slovo. Žiaci tvoria slovo, ktoré sa začína hláskou (resp. slabikou), ktorou sa predchádzajúce slovo končí.

VLÁČIK

Žiakom rozdáme obrázky, ktorých pomenovania sa začínajú rôznymi písmenami abecedy. Jeden žiak predstavuje rušeň. Na vyzvanie sa k nemu pripojí žiak s obrázkom, ktorého pomenovanie sa začína písmenom A. Potom sa pripojí ďalší žiak s obrázkom, ktorého pomenovanie sa začína písmenom B, a tak ďalej podľa abecedy. Po zapojení všetkých žiakov „rušeň“ pomenuje všetky obrázky.

MOLEKULY

Učiteľ zadáva úlohy: 1. Vytvoriť molekuly (skupiny) s dvojslabičnými, trojslabičnými... menami žiakov. 2. Vytvoriť molekuly so samohláskou na začiatku mien žiakov. 3. Vytvoriť molekuly so samohláskou, resp. spoluhláskou na konci mien žiakov. 4. Vytvoriť molekuly s rozlišovacími znamienkami a bez rozlišovacích znamienok v menách žiakov. Žiaci musia vedieť zdôvodniť, prečo sa zoskupili.

PÍSMENKOVÁ VČIELKA

Žiaci sedia v kruhu. Každý žiak nahlas povie nejaké písmeno, písmená sa nesmú opakovať. Učiteľ je v strede a hovorí: „Letela včielka z písmenka na písmenko a sadla na písmenko M.“ Žiak, ktorý na začiatku toto písmeno povedal, zakričí: „Nie na mňa, ale na písmenko R.“ Takto sa to opakuje dokola, kým sa všetci žiaci nevystriedajú.

PÍSMENKÁ

Žiaci sedia v laviciach. Na koberci pod tabuľou sú všetky tlačene a písané tvary písmen. Za dverami triedy je žiak, ktorý si pripraví jedno slovo. Vojde do triedy a slovo vysloví. Všetci žiaci podídu k písmenám a pokúsia sa toto slovo zložiť. Ten, kto slovo zloží, ho nahlas prečíta a ide za dvere.

NÁJDI SLOVÁ

Žiaci sú rozdelení do skupín. Každý z nich dostane jedno písmeno. V skupinách tvoria z týchto písmen rôzne slová.

ZLATÁ BRÁNA

Dvaja žiaci spravia bránu. Ostatní utvoria zástup a v ruke majú kartičku so slovom. Ten, koho chytiť, musí slovo prečítať, rozložiť na slabiky, hlásky... Komu sa to podarí, sadne si, kto sa pomýli, pokračuje ďalej (postaví sa na koniec zástupu).

IDE VLÁČIK

Učiteľ chodí po triede a hovorí: „Ide vláčik, ide vláčik, nasadne si doň žiačik, ktorý povie slovo začínajúce na H.“ Žiaci sa hlásia a učiteľ ich postupne vyvoláva. Kto povie správne, zaradí sa do zástupu za učiteľa (tvorí sa vláčik). Keď sú všetci zoradení, zahúkajú ako vlak.

TICHÁ

Žiaci si položia hlavy na lavice. Pri pravdivej vete hlavu zdvihnú. Pri nepravdivej vete zostáva hlava položená na lavici. Ukážka viet: Vonku svieti slnko. Slovo *mama* má dve slabiky. Slovo *auto* sa začína písmenom *B*...